

ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਾਜ ਦਾ ਦ੍ਰਿੜ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ।

43. ਗੌਰਗੰਗਾ ਕਰਮਰਕਰ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਏ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਹਿੰਸਕ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਗਾੜ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਭੜਕਾਉਣਾ ਹੀ 'ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਨਰੇਨਬਰਾ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਆਖਰੀ ਦਲੀਲ ਵੀ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

44. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ. ਜੇ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਐਮ. ਐਮ. ਪੁੰਡੀ, ਜੇ.

ਤਿਲਕ ਰਾਜ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1977 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 376

20 ਨਵੰਬਰ 1979

ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ (1954 ਦਾ XXXVII)— ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਅਤੇ 16(1) (ਏ)-ਭੋਜਨ ਦੀ

ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਨਿਯਮ 1955— ਨਿਯਮ 5 ਅਤੇ ਅੰਤਿਕਾ ਬੀ ਆਈਟਮ A 01.01 — ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀਵਟੀਨਡ ਕਾਰਬੋਨੇਟਡ ਪਾਣੀ—Re ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੇ ਕਿ

ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (ਐੱਮ. ਐੱਮ. ਪੁੰਡੀ, ਜੇ.)

ਨਮੂਨੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖੰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਹੋਰ ਮਿਠੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੈ - ਦੋਸ਼ੀ - ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਨਾਲ ਗਰਭਵਤੀ ਹੈ। ਮਿੱਠਾ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਬਣਨ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਨਿਯਮਾਂ, 1955 ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ ਬੀ ਦੇ ਏ. 01.01 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮਿੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਏਜੰਟ (ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ) ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਖੰਡ, ਤਰਲ ਗਲੂਕੋਜ਼, ਡੇਕਸਟ੍ਰੋਜ਼, ਮੋਨੋਹਾਈਡਰੇਟ, ਇਨਵਰਟ ਸ਼ੂਗਰ, ਫਰੂਟੋਜ਼, ਸ਼ਹਿਦ ਸੈਕਰੀਨ 100 ਪੀਪੀਐਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਐਕਸਟਰੈਕਟ ਟਿਵਜ਼। ਮਿਠੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਹਨ ਅਤੇ ਖੰਡ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੈ। ਨਮੂਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਖੰਡ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਿਠੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਬੁਨਿਆਦ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਿੱਠਾ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਵੇਚਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਠੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਸੁਕਰੋਜ਼ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ। (ਪਾਰਾ 4 ਅਤੇ 5)।

ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਕੇ. ਜੈਨ, ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮਿਤੀ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1977 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 401 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸੀਜੇਐਮ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਮਿਤੀ 10 ਮਾਰਚ, 1976 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੀ.ਕੇ. ਗਰਗ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸਨ।

ਐੱਮ.ਐੱਸ. ਲਿਬਰਾਰਨ, ਸੁਨੀਲ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਏ.ਜੀ. ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਮਦਨ ਮੋਹਨ ਪੁੰਡੀ, ਜੇ. (ਓਰਲ)।—

(1) ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਛਾਉਣੀ ਦੇ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਨੇ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 16(1)(a) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 3,000 ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ।

(2) ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੇਸ ਸਧਾਰਨ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੋ ਗਿਆ। 20 ਜੂਨ, 1974 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ

ਦੋ ਕਰੋਟ (48 ਬੋਤਲਾਂ), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਦਾਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਤਰੀ ਰੰਗ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਮਿੱਠਾ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਡਾ. ਐਸ.ਕੇ. ਗੁਪਤਾ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 1) ਨੇ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ 9 ਬੋਤਲਾਂ

ਖਰੀਦੀਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੈਪਲ ਲਏ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਐਨਾਲਿਸਟ ਨੂੰ ਭੇਜੇ। ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸੰਤਰੀ ਰੰਗ ਦੇ ਮਿੱਠੇ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਚੀਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਜ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਅਹਾਤੇ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਸੋਧ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਸੰਤਰੀ ਰੰਗ ਦਾ, ਮਿੱਠਾ ਅਤੇ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਭੋਜਨ ਮਿਲਾਵਟ ਰੋਕਥਾਮ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 5 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਲਾਵਟ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ ਬੀ ਦੀ ਆਈਟਮ A. 01.01 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ। ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੱਥੇ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਮਿੱਠੇ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇੱਕ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੀਆਂ: -

“A.01.01.—ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਨਾਲ ਪ੍ਰੈਗਨੇਟਿਡ ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਕੱਲੇ ਜਾਂ ਸੁਮੇਲ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ: —

ਖੰਡ, ਤਰਲ ਗਲੂਕੋਜ਼, ਡੈਕਸਟ੍ਰੋਜ਼, ਮੈਨੋਹਾਈਡਰੇਟ, ਇਨਵਰਟ ਸ਼ੂਗਰ, ਫਰਕਟੋਜ਼, ਸ਼ਹਿਦ, ਸੈਕਰਿਨ 100 ਪੀਪੀਐਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਐਕਸਟਰੈਕਟਿਵਜ਼ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਫਲੇਵਰਿੰਗ ਕਲਰਿੰਗ ਮੈਟਰ, ਪ੍ਰੀਜ਼ਰਵੇਟਿਵਜ਼, ਇਮਲਸੀਫਾਇੰਗ ਅਤੇ ਸਥਿਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ, ਸਿਟਰਿਕ ਐਸਿਡ, ਟ੍ਰੈਕਟਿਕ ਐਸਿਡ, ਟ੍ਰੈਕਟਿਕ ਐਸਿਡ, ਟ੍ਰੈਕਟਿਕ ਐਸਿਡ, ਟ੍ਰੈਕਟਿਕ ਐਸਿਡ, ਐਸਕੋਰਬਿਕ ਐਸਿਡ, ਮਲਿਕ ਐਸਿਡ, ਭਾਰਤੀ ਫਾਰਮਾਕੋਪੀਆ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਮਸੂੜੇ, ^ ਖਾਣਯੋਗ ਜੈਲੇਟਿਨ, ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ, ਲੀਕੋਰਿਕ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼, ਸੋਡੀਅਮ, ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ ਅਤੇ ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ ਦੇ ਲੂਣ, ਵਿਟਾਮਿਨ, ਕੈਫੀਨ 200 ਪਾਰਸ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਕੁਇਨੀਨਿੰਗ ਲੂਣ ਨਹੀਂ। 100 ਹਿੱਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਲੀਅਨ (ਕੁਇਨਾਈਨ ਸਲਫੇਟ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ):

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਟੌਨਿਕ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ ਅਦਰਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਿੱਠੇ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਕਰੋਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਪੰਜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(4) ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਬੋ ਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਿੱਠਾ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਬਣਨ ਲਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੰਡ, ਤਰਲ ਗਲੂਕੋਜ਼, ਡੈਕਸਟ੍ਰੋਜ਼, ਮੋਨੋਹਾਈਡਰੇਟ, ਉਲਟ ਸੂਗਰ, ਫਰਕਟੋਜ਼, ਸ਼ਹਿਦ, ਸੈਕਰੀਨ 100 ppm ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਐਕਸਟਰੈਕਟਿਵ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਬਣਾਉਣ, ਰੰਗ ਦੇਣ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਟ ਹਨ। ਮਿੱਠੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹਨ ਅਤੇ ਖੰਡ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ 100 ਹਿੱਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਲੀਅਨ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੈਕਰੀਨ ਸੀ ਜੋ ਨਮੂਨੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖੰਡ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਨੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਚਾਰਿਨ ਆਈਟਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੀ। ਨਮੂਨੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਖੰਡ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਮਿੱਠੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(5) ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਕਰਸ਼ਕ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤੱਤ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹੱਤਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਗੱਦ ਦੇ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 313, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੇਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ "ਏਰੇਟਿਡ ਵਾਟਰ" ਵੇਚਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸਬੂਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਮਿੱਠਾ ਵਾਟਰ ਵਾਟਰ ਵੇਚਿਆ ਸੀ। ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 313, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਹਵਾ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਵੇਚਿਆ। ਉਸ ਬੁਨਿਆਦ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿੱਠੇ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿੱਠੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਸੁਕਰੋਜ਼ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ।

(6) ਭੀਮ ਸੇਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, (1) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ: -

“ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ ਬੀ ਦੀ ਆਈਟਮ A-01-01 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਮਿਆਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਜੋ ਕਿ

(1) ਏਆਈਆਰ 1976 ਐਸਸੀ 281.

ਹਵਾ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਹੀ, ਚੀਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਵੀ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਖੰਡ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਆਈਟਮ ਵਿੱਚ ਹਵਾਦਾਰ ਪਾਣੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਮਿਆਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਆਈਟਮ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਕਰੋਜ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜੋ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ "ਮਿੱਠਾ ਵਾਤਾ ਪਾਣੀ" ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ "ਏਰੋਟਿਡ ਵਾਟਰ" ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਚੀਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਿਰਫ 0.38 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੁਕਰੋਜ਼, ਜਾਂ ਕੋਈ ਸੁਕਰੋਜ਼ ਵਾਲੇ ਏਰੋਟਿਡ ਵਾਟਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਸਥਾਈ ਹੈ।"

(7) ਇਹ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਸੋਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸੂਕਰੋਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਨਕ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਕੱਲੇ ਸੁਕਰੋਜ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਦੀ ਧਾਰਾ 16(l)(a) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਦੀ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਸੀ। ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਨੂੰ ਲਟਕਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਬੋਨੇਟਿਡ ਪਾਣੀ ਰੰਗੀਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮਿਲਾਵਟ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਮਿੱਠੇ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। *ਭੀਮ ਸੇਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ)* ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ ਤੋਂ ਭਟਕਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ, ਰੰਗੀਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਵਾਦਾਰ ਪਾਣੀ ਵੇਚਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ। ਪੁਰਾਣੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 342 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, "ਏਰੋਟਿਡ ਵਾਟਰ" ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਕੋਲਾ ਟਾਰ ਡਾਈ, ਇੱਕ ਰੰਗਾਈ ਏਜੰਟ ਸੀ ਜੋ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਮਿਲਾਵਟੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਥੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਮਿਲਾਵਟੀ ਏਰੋਟਿਡ ਪਾਣੀ ਵੇਚਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 313, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਵੇਚਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਏਰੋਟਿਡ ਪਾਣੀ *ਪ੍ਰਤੀ ਸੇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ*, ਫੁੱਟ ਰੰਗਦਾਰ ਮਿੱਠਾ ਏਰੋਟਿਡ ਪਾਣੀ ਸੀ, ਸੈਕਰੀਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਮਿੱਠੇ ਏਜੰਟ ਨਾਲ ਰੰਗੀਨ ਅਤੇ ਮਿੱਠਾ ਸੀ, ਜੋ ਖੰਡ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਸੀ।, ਜਿਸ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਇਕੱਲੇ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਸੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਸਨ, ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੈਕਰੀਨ ਪਾ ਕੇ ਮਿੱਠਾ ਹਵਾ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਰਤੇ ਗਏ ਰੰਗਦਾਰ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਵਰਜਿਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਰਬੋਨੋਟਿਡ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਰੰਗਦਾਰ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਨਾਲ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਕਾਰਬੋਨੋਟਿਡ ਪਾਣੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ; ਪਰ ਇੱਕ ਮਿੱਠਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜੋੜਨਾ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿੱਠਾ ਕਾਰਬੋਨੋਟਿਡ ਪਾਣੀ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਕੱਲੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ।

(8) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੁਰਮਾਨਾ, ਜੇਕਰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਐਚ. ਐਸ. ਬੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਐਮ. ਐਮ. ਪੰਛੀ ਜੇ.

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1977 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 384।

22 ਨਵੰਬਰ 1979

ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ($X^T V o^e 1RW'$ — ਧਾਰਾ 193, 218, 463 ਅਤੇ 466— ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1974 ਦਾ 2)— ਧਾਰਾ 195 ਅਤੇ 360— ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ- ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ—ਕੀ ਧਾਰਾ 218 ਅਤੇ 466— ਧਾਰਾ 193 ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ— ਕੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ,— ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 195 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ—ਕੀ ਧਾਰਾ 21-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦਾ ਲਾਭ— ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ

ਨਹੀਂ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 195 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 218 ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਗ . ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 463 ਅਧੀਨ ਵਰਣਿਤ ਅਪਰਾਧ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਾਗਨੀ ਜ਼ੈਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।